

Soluții

Sesiunea iunie-iulie 1999

1. Profilurile matematică-fizică, informatică și metrologie

Varianta nr.1

1. 1) a) $E(x)$ există pentru $\forall x \in \mathbf{R}_+^*$ și $E(x) = 1 + 3 \log_2 x + 3(\log_2 x)^2 + (\log_2 x)^3$, deci

$$E(x) = (1 + \log_2 x)^3.$$

b) Din $E(x) = -8 \Rightarrow (1 + \log_2 x)^3 = -8$ cu unica soluție reală $1 + \log_2 x = -2 \Rightarrow \log_2 x = -3 \Rightarrow x = 2^{-3} \Rightarrow x = \frac{1}{8}$.

2) a) $A = 2 \cdot 3 \cdot \begin{vmatrix} 3 & 3 & 5 & 6 \\ 4 & 4 & 7 & m \\ 1 & 1 & 1 & 2 \\ 2 & 2 & 3 & 4 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow A$ nu este inversabilă pentru $\forall m \in \mathbf{R}$.

b) Pentru $m=8$ ecuația matriceală se transformă în:

$$\begin{pmatrix} 6 & 9 & 5 & 6 \\ 8 & 12 & 7 & 8 \\ 2 & 3 & 1 & 2 \\ 4 & 6 & 3 & 4 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \\ t \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 7 \\ 9 \\ 3 \\ 5 \end{pmatrix} \Rightarrow \begin{cases} 6x + 9y + 5z + 6t = 7 \\ 8x + 12y + 7z + 8t = 9 \\ 2x + 3y + z + 2t = 3 \\ 4x + 6y + 3z + 4t = 5 \end{cases}.$$

Deoarece $\begin{vmatrix} 6 & 5 \\ 8 & 7 \end{vmatrix} = 2 \neq 0 \Rightarrow \text{rang } A \geq 2$ și cum toți minorii de ordin 3 sunt nuli

$\Rightarrow \text{rang } A = 2$.

Calculând minorii caracteristici $d_{c_1} = \begin{vmatrix} 6 & 5 & 7 \\ 8 & 7 & 9 \\ 2 & 1 & 3 \end{vmatrix}, d_{c_2} = \begin{vmatrix} 6 & 5 & 7 \\ 8 & 7 & 9 \\ 4 & 3 & 5 \end{vmatrix}$ se obține că sunt nuli, deci sistemul e compatibil

nedeterminat. Alegând $y = \alpha$ și $t = \beta$, cu $\alpha, \beta \in \mathbf{R}$ se obține sistemul echivalent:

$\begin{cases} 6x + 5z = 7 - 9\alpha - 6\beta \\ 8x + 7z = 9 - 12\alpha - 8\beta \end{cases}$ cu soluțiile $x = 2 - \frac{3}{2}\alpha; y = \alpha, z = -1, t = \beta$, deci ecuația matriceală are o infinitate de soluții, matricei coloană de forma

$$X = \begin{pmatrix} 2 - \frac{3}{2}\alpha - \beta \\ \alpha \\ -1 \\ \beta \end{pmatrix}, \text{ cu } \alpha, \beta \in \mathbf{R}.$$

3) a) Din $z_1 = z_2 \Rightarrow a_1 + b_1 \omega = a_2 + b_2 \omega \Rightarrow \left(a_1 - a_2 - \frac{b_1}{2} + \frac{b_2}{2} \right) + \left(\frac{b_1 \sqrt{3}}{2} - \frac{b_2 \sqrt{3}}{2} \right) i = 0 \Rightarrow$

$b_1 = b_2$ și $a_1 = a_2$. Din $b_1 = b_2$ și $a_1 = a_2 \Rightarrow a_1 + b_1 \omega = a_2 + b_2 \omega \Rightarrow z_1 = z_2$.

Deci $z_1 = z_2$ dacă și numai dacă $a_1 = a_2$ și $b_1 = b_2$.

b) $\omega^2 = \frac{-1-i\sqrt{3}}{2}$ și se obținem $\omega^2 + \omega + 1 = 0$ și $\omega^3 = \omega^2 \cdot \omega = 1$.

c) $z_1 \cdot z_2 = a_1 a_2 - b_1 b_2 + (a_1 b_2 + b_1 a_2 - b_1 b_2) \omega \in Q(\omega)$ pentru că $a_1 a_2 - b_1 b_2 \in Q$ și $a_1 b_2 + b_1 a_2 - b_1 b_2 \in Q$ pentru $\forall a_1, a_2, b_1, b_2 \in Q$, deci $Q(\omega)$ e parte stabilă a lui \mathbf{C} față de "·" nr. Complexe.

Folosind rezultatele că "·" în \mathbf{C} e asociativă și comutativă se obține că "·" în $Q(\omega)$ e asociativă și comutativă, iar elementul neutru este $e=1(=1+0 \cdot \omega)$. În concluzie $(Q(\omega), \cdot)$ e monoid comutativ.

II. 1) Fie $f(x) = x \ln x - m$, $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbf{R}$, f derivabilă cu $f'(x) = \ln x + 1$ cu rădăcina $x = -1$ și

$f(e^{-1}) = -e^{-1} - m$.

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty, \lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\ln x}{\frac{1}{x}} - m \right) \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{x}}{-\frac{1}{x^2}} - m = -m$$

Șirul lui Rolle se scrie:

0	e^{-1}	∞
-m	$-e^{-1} - m$	$+\infty$

Dacă $m < -e^{-1} \Rightarrow -m > 0$ și $-e^{-1} - m > 0 \Rightarrow$ în șir nu e nici o schimbare de semn \Rightarrow ecuația $f(x) = 0$ nu are nici o rădăcină reală

Pentru $m \geq -e^{-1}$ ecuația dată are soluții reale.

2) a) $I_0 = \int_0^1 \frac{x}{e^x} dx = \int_0^1 x (-e^{-x})' dx = -x e^{-x} \Big|_0^1 + \int_0^1 e^{-x} dx = -e^{-1} + (-e^{-x}) \Big|_0^1 = 1 - \frac{2}{e}$

b) $f_{n+1}(x) = \frac{x}{e^{2^{n+1} \cdot x}} = \frac{x}{e^{2^n \cdot 2x}}$, iar $\frac{1}{2} f_n(x) = \frac{1}{2} \frac{2x}{e^{2^n \cdot 2x}} = \frac{x}{e^{2^n \cdot 2x}}$

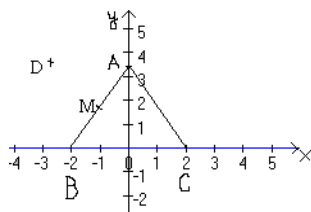
Rezultă $\forall x \in \mathbf{R}$ și $n \in \mathbf{N}$ avem $f_{n+1}(x) = \frac{1}{2} f_n(x)$.

b) $I_{n+1} = \int_0^{\frac{1}{2^{n+1}}} f_{n+1}(x) dx = \int_0^{\frac{1}{2^{n+1}}} \frac{1}{2} f_n(2x) dx = \int_0^{\frac{1}{2}} f_n(t) \frac{1}{2} dt$ (cu $t = 2x, dx = \frac{1}{2} dt$)
 $= \frac{1}{2} \int_0^{\frac{1}{2^n}} f_n(t) \frac{1}{2} dt = \frac{1}{4} \int_0^{\frac{1}{2^n}} f_n(x) dx = \frac{1}{4} I_n$. $\begin{cases} x = 0 \Rightarrow t = 0 \\ x = \frac{1}{2^{n+1}} \Rightarrow t = \frac{1}{2^n} \end{cases}$

Prin inducție se obține că $I_k = \frac{1}{4^k} I_0$ și atunci $S_n = I_0 + I_1 + \dots + I_n = I_0 + \frac{1}{4} I_0 + \frac{1}{4^2} I_0 + \dots + \frac{1}{4^n} I_0 = I_0 \frac{1 - \frac{1}{4^{n+1}}}{1 - \frac{1}{4}}$ și atunci

$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = I_0 \cdot \frac{1}{\frac{3}{4}} = \frac{e-2}{e} \cdot \frac{4}{3}$.

III. a)



Prin calcul $BC=4=AB=AC \Rightarrow \Delta ABC$ echilateral.

b) Fie $D(u,v)$ simetricul lui C față de AB și

M mijlocul lui $[AB] \Rightarrow M(-1, \sqrt{3})$ este mijlocul segmentului $[DC]$. Atunci

$$-1 = \frac{u+2}{2}; \sqrt{3} = \frac{v+0}{2}, \text{ de unde } u = -4; v = 2\sqrt{3} \Rightarrow D(-4, 2\sqrt{3}).$$

Cercul care trece prin A și are centrul în D este $C(D, r)$, unde $r = AD = \sqrt{(-4-0)^2 + (2\sqrt{3}-2\sqrt{3})^2} = 4$.

$$\text{Deci } C: (x+4)^2 + (y-2\sqrt{3})^2 = 16.$$